

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Oslo, 11.01.16

Høringsuttalelse om forslag til endringer i barneloven om å oppheve tidsfristene for å reise sak om endring av farskap

Aleneforeldreforeningen er opptatt av barnets beste, selv om det som er best for barna noen ganger vil gå på tvers av de voksnes interesser. Vi mener det er nødvendig å være varsomme i spørsmål om DNA testing og biologisk farskap og at man alltid bør ha barnets interesser i sentrum. En del barn vokser opp med en juridisk far som ikke er deres biologiske far, men denne personen vil like fullt være barnets far så lenge han har fungert som sosial far for barnet. Vi må ikke underkjenne betydningen av det sosiale, for barn vil det være viktigst å motta omsorg og kjærlighet uavhengig av biologi. Utviklingen går mer og mer mot en uensartet oppfatning om at biologi er det eneste riktige i foreldrerelasjoner. Aleneforeldreforeningen mener at det er viktig å ta vare på sosiale bånd som er knyttet tidlig i barnas liv. Selv om kunnskap om biologisk opphav er viktig for barnet, må ikke en endring i barneloven om fastsatt farskap føre til at barna mister viktige omsorgspersoner i livet sitt. Det viktigste må være at barnet har en juridisk far som også fungerer som sosial far selv om han kanskje ikke er den biologiske faren. Dette vil også være utgangspunkt for Aleneforeldreforeningen sin høringsuttalelse i denne saken. Vi kan ikke komme i en situasjon at barnet blir fratatt en far barnet allerede har et etablert omsorgsforhold til. Aleneforeldreforeningen sin generelle oppfatning er at det nye forslaget i alt for stor grad tar hensyn til de voksnes interesser.

For å unngå misforståelser er begrepet sosial far her brukt i betydningen juridisk far, altså den personen som barnet har forholdt seg til som far og som er registrert som far enten ved erkjennelse eller etter pater est regelen.

Dagens bestemmelser gir mor stor makt i forhold til fastsettelse av farskap, og vi erkjenner at denne makten misbrukes i noen få tilfeller. Og det er med utgangspunkt i at misbruk faktisk kan forekomme at vi mener at endringer i barneloven ift fastsettelse og endring av farskap vil kunne gi fedre bedre muligheter til å få avklart biologisk farskap. En lovendring vil kunne redusere juridiske fedres usikkerhet og avmakt der det er tvil om farskap.

Oppsummering:

- Endring av fastsatt farskap:

- En far som er i tvil om han er far til et barn bør alltid ha mulighet til å kreve farskapstest uten at det begrenses av tidsfrist, men han bør reise den innen ett år etter han blir kjent med den nye informasjonen.
  - Tredjeperson bør kunne kreve farskapstest i samsvar med gjeldende barnelov dersom barnet allerede har en juridisk far som fungerer som omsorgsperson for barnet. Hovedregelen her er at det må skje innen barnet er tre år og innen ett år etter en blir kjent med ny informasjon. Altså ingen endring i gjeldende barnelov på dette punktet.
  - Mor skal kunne kreve test i samsvar med dagens regelverk. Det skal ikke være mulig å frata et barn en far etter at tidsfristen for å framsette krav om endring er gått ut, dersom ikke særskilte grunner tilsier det.
  - Barnet skal ha rett til å kreve farskapstest. Når barnet er mindreårig må oppnevnt verge framsette kravet på barnets vegne.
- Endrings saker bør kun skje på initiativ fra involverte parter.

Endring av fastsatt farskap

Aleneforeldreforeningen mener at en mann som tviler på at han er far til et gitt barn kan kreve å få dette bekreftet/avkreftet gjennom DNA test, og at man ikke opererer med tidsfrister. Et slikt krav skal kunne framsettes og prøves uten samtykke fra mor. Dette bør gjelde alle menn som er i tvil om de er fedre, enten farskapet er fastsatt etter erkjennelse eller pater est regelen.

Det bør stille seg annerledes der barnet allerede har en juridisk far som fungerer som omsorgsperson for barnet. Dette er også i tråd med regelverket i Danmark. I den danske loven har man tatt hensyn til hva man mener er barnets beste gjennom å si at en tredje person kun kan kreve farskapstest dersom barnet ikke allerede har en far etter pater est regelen eller erkjennelse. Mor, far eller barn kan kreve farskapstest innen tre år, og man skal ta hensyn til om far har behandlet barnet som sitt eget eller om mor tillot dette å skje til tross for at man visste at barnet kunne ha en annen far. Det skal også tas hensyn til om barnet vil kunne få en annen far. Vi ser her at det danske lovverket er langt mer oppmerksomme på det sosiale aspektet enn det norske endringsforslaget legger opp til.

Etter vår mening bør norsk lovgivning legge seg opp mot dansk lovgivning og praksis. Det viktigste må være at barnet har en omsorgsperson som han/hun har et etablert forhold til. Man har ikke garanti for at en eventuell biologisk far som aldri har fungert som (sosial) far vil ønske å ivareta omsorg for barnet selv om vedkommende får kjennskap til at han er far til barnet. Biologi og følelser er ikke nødvendigvis det samme. Ved et eventuelt samlivsbrudd vil det da være opp til en velvillig mor å bestemme om et barn skal fortsette å ha kontakt med den personen barnet har trodd har vært far og som har fungert som far. Vi mener at barnets beste er å sikre at barn har stabile og trygge omsorgspersoner, og at dette ikke nødvendigvis er avhengig av biologi. Innenfor dagens regelverk er det mulig for en tredjeperson å gå til sak dersom han har opplysninger som tyder på at han kan være far til et barn. Han har da en frist på ett år for å gå til sak og det skal skje innen barnet er 3 år. Vi mener at hensynet til tredjeperson ivaretas i dages regelverk. Dess eldre barnet blir dess sterkere bånd vil barnet knytte til de omsorgspersoner det har rundt seg i dagliglivet. I høringsforslaget argumenteres det med at barn i større grad enn i dag må sikres kjennskap til og eventuell kontakt med sin biologiske far så tidlig som mulig. Vi ser denne problemstillingen, men hensynet til barnets beste, vil ivarets best med at denne prøvingen

skjer tidlogst mulig og ikke mange år etter barnet har etablert en fungerende foreldrerelasjon til sin sosiale far. Det er også viktig å tenke på den sorg og savn far vil oppleve om han eventuelt mister kontakten med et barn han har fungert som far til siden barnet ble født. Det er en veldig farlig tendens å være så opptatt av det biologiske, og løsrive det fra det sosiale. Det er den som har tatt det sosiale ansvaret for barnet vi må prioritere.

I gjeldende barnelov er det også mulig for mor å kunne be om endring av farskap dersom hun har mistanke om eller kjennskap til at en annen enn erkjent far er barnets biologiske far. Hun vil da også ha en frist på ett år til å reise sak for å få utført farskapstest. De samme argumentene som ovenfor vil gjelde her. Barnets beste vil være en trygg og god omsorgsrelasjon som ikke nødvendigvis er avhengig av biologiske tilknytninger. Etter at fristen på ett år er gått ut, bør ikke mor kunne kreve at test foretas dersom barnet allerede har en juridisk far som ønsker å være far. Dette blir spesielt viktig der det ikke fins en tredje person som kan stevnes som far.

Subsidiært dersom man sier ja til at en tredje person skal kunne prøve farskapet hvis barnet allerede har en juridisk (sosial) far, må prøving av farskap forutsette at barnet vil kunne få en annen far som er villig til å ta på seg de forpliktelser som ligger i det å være foreldre. Dersom det ikke fins en tredje person, skal ikke mor kunne kreve farskapstest av juridisk far uten dennes samtykke hvis ikke dette skjer innen ett år. Vi mener det ville svært uheldig hvis dette for eksempel skjer i forbindelse med samlivsbrudd, selv om mor har hatt mistanke om at barnet har en annen far. Skal slik test tas må juridisk far samtykke i det.

I dagens lovverk kan barnet når som helst reise sak om endret farskap. I praksis betyr det at barnet kan kreve farskapstest når det er myndig. Når barnet er mindreårig vil det være oppnevnt verge som må framsette kravet på barnets vegne. At barnet kan framsette krav om farskapstest vil kunne ivareta barnets behov for kjennskap til biologisk opphav.

Med vennlig hilsen
For Aleneforeldreforeningen

Brit Karin Pedersen
Styreleder

Stig Rusten
Generalsekretær